

Datum

2019-10-25

Vår referens

Roland Zinkernagel

Projektledare

roland.zinkernagel@malmo.se

**Förslag att Malmö stad undertecknar Eurocities deklaration Environment Forum Declaration on curbing plastic waste and littering
MN-2019-8587**

Sammanfattning

Malmö stad är en av 140 städer som är medlem i nätverket Eurocities. Nätverket har tagit fram en deklaration som uppmanar till minskad spridning av plastavfall i naturen. Budskapet i deklarationen går i linje med Malmös ambitioner och staden uppfyller redan i stor utsträckning deklarationens åtaganden. Genom att ställa sig bakom deklarationen kan Malmö ytterligare kommunicera arbetet med att stoppa spridningen av plastavfall och minska användandet av plast i staden.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden ställer sig bakom Eurocities deklaration om plastavfall ”Eurocities Environment Forum Declaration on curbing plastic waste and littering”.
2. Miljönämnden föreslår kommunstyrelsen besluta att Malmö stad undertecknar Eurocities deklaration om plastavfall.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2020-01-15
- Bilaga 1 Eurocities Environment Forum Declaration on curbing plastic waste and littering

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2020-01-28

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Eurocities grundades 1986 och är ett nätverk av europeiska städer med fler än 250 000 invånare. Nätverket består idag av cirka 140 städer i 39 länder. Malmö stad gick med i Eurocities 1997. Eurocities är organiserade i sex tematiska så kallade forum: sociala frågor (Social Affairs Forum), miljö (Environment Forum), kultur (Culture Forum), ekonomisk utveckling (Economic Development Forum), mobilitet (Mobility Forum) samt kunskapssamhället (Knowledge Society Forum).

Eurocities har tagit fram en deklARATION om att minska spridningen av plastavfall. Deklarationen lanserades på Eurocities miljöforumsmöte i Oslo 2019-10-15. Nätverket uppmanar sina medlemmar att underteckna deklARATIONEN och arbeta med dess implementering. Deklarationen är inte juridiskt bindande. Hittills har 23 städer skrivit under och Eurocities planerar att framhäva dessa städer.

Förvaltningens förslag

Enligt uppskattningar från FN återvinns endast 9 procent av all plast i världen och 60 procent av den mängd plast som producerats sedan 1950-talet har slängts eller hamnat i naturen.

Plastproduktionen förväntas öka från dagens 300 miljoner ton årligen och därav är det rimligt att anta att även mängden plastavfall kommer att öka. Plastavfall är ett tilltagande problem globalt såväl som lokalt då avfallet ackumuleras i naturen och mängden har nått nivåer som anses börja hota ekosystem. Särskilt problematiskt är plastavfallet i haven. Plast bryts ner långsamt och stannar kvar länge i naturen, samt ger upphov till små plastpartiklar, så kallad mikroplast. Effekterna av mikroplast i ekosystemen är inte helt klarlagda men det finns indikationer på att mikroplast orsakar långvariga problem hos organismer samt att den ackumuleras i näringskedjan.

Eurocities har tagit fram en deklARATION om minskat plastavfall med syftet att minska plastavfall i naturen genom att städer åtar sig att:

- Utveckla strategier, åtgärdsplaner och definiera tidsatta mål för att minska plastavfall i städer samt att rapportera framsteg till 2021 (hur denna rapportering ska gå till är ännu inte bestämt).
- Implementera åtgärder för att eliminera eller drastiskt minska användningen av onödiga plastprodukter och onödig plastkonsumtion, särskilt i stadens egna verksamheter, och främja rätt hantering av avfall samt att minska nedskräpningen i städer.
- Samarbeta med lokala företag och industrier för att ge incitament för en snabb omställning från konsumtion av engångsartiklar av plast till hållbara produkter.
- Öka medvetenheten hos medborgarna om problemen orsakade av plastavfall samt främja lösningar genom samarbete med lokala aktörer.
- Etablera system för separat insamling av allt plastavfall.

Eurocities har även ingått samarbete med Världsnaturfonden, WWF, för att driva frågan om minskat plastavfall på global nivå. På så sätt bedrivs arbetet på alla nivåer, från lokal och europeisk till global nivå.

Malmö arbetar redan idag i linje med deklARATIONEN om minskat plastavfall. En rad kommunala styrdokument är på plats som bidrar till att uppfylla deklARATIONENS åtaganden; Miljöprogrammet samt dess handlingsplan, avfallsplanen för Malmö och Burlöv, handlingsplanen för att stärka Malmö som framtidens kuststad, handlingsplanen för utfasning av konstgräs med mera samt handlingsplanen för Malmö stads strategiska kemikaliarbete. Samtliga innehåller mål och åtaganden som till stor del redan uppfyller åtaganden i deklARATIONEN.

För att helt uppfylla deklARATIONEN skulle Malmö stad behöva utveckla några områden. Samtidigt finns det pågående processer där det arbetet skulle kunna inkluderas, vilket anges inom parentes nedan. Områden som skulle behöva utvecklas är:

- Att minska användningen av plastprodukter inom den kommunala verksamheten samt att förbättra möjligheter för sortering av plastavfall (till exempel genom pågående samarbete med upphandlingsenheten),

- att arbeta med och kommunicera problematiken kring plast och plastavfall till företag och industrier (till exempel genom pågående arbete med cirkulär ekonomi),
- att öka kunskapen hos medborgarna (till exempel genom befintligt arbete med globala hållbarhetsmålet nummer 14 samt Fairtrade City) samt
- att förbättra möjligheterna att sortera plastavfall (genom fastighets- och gatukontorets arbete med att minska nedskräpning inklusive utformning av soptunnor och papperskorgar på allmän plats).

Uppskattningsvis är ekonomiska, personella och administrativa konsekvenser av att Malmö stad skriver på deklARATIONEN förhållandevis små då insatserna, utöver det som redan görs idag, borde gå att införliva i redan pågående arbetsprocesser.

Genom att underteckna deklARATIONEN om minskat plastavfall kommunicerar Malmö sitt arbete med att minska användning och nedskräpning av plast på ett tydligt sätt. Då plast också är en källa till utsläpp av växthusgaser utgör detta arbete en del av kommunfullmäktigemålet ”Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser”. Vidare kommer Malmö, tillsammans med andra europeiska städer, synas i internationella sammanhang som en föregångare för en hållbar stadsutveckling. DeklARATIONEN rimmar också väl med Malmös kraftsatsning att implementera och vara föregångare för tillämpningen av FN:s globala hållbarhetsmål 14 (hav och marina resurser). Om staden väljer att inte underteckna deklARATIONEN skulle en stor del av arbetet fortfarande genomföras, men utan att det uppmärksammas via en deklARATION.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har beaktats vid handläggningen av detta ärende på följande sätt. Barns vistelsemiljöer utsätts för nedskräpning. Eftersom plast bryts ner över en mycket lång tid kommer dagens barn behöva hantera den nedskräpning som sker nu under en lång tid framöver. Genom att underteckna deklARATIONEN av plastavfall förbättras barns vistelsemiljöer samt att bördan av att behöva ta hand om plastavfall i naturen minskar i framtiden.

Förslaget har utarbetats av Roland Zinkernagel, projektledare, miljöstrategiska avdelningen. Samråd har skett med Izabella Arwidson, projektledare, miljöstrategiska avdelningen.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Olof Liungman
Avdelningschef
Miljöstrategiska Avdelningen